๒๕๖๕

เทศบาลตำบลสันทราย

อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

แผนบริหารจัดการความเสี่ยง

(Risk management) ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕

คำนำ

การบริหารความเสี่ยงเป็นหน้าที่ของทุกคนในองค์กรตั้งแต่ผู้บริหารท้องถิ่นถึงเจ้าหน้าที่ทุกระดับ เพราะการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ ต้องเริ่มตั้งแต่การกำหนดกลยุทธ์ด้วยการมองภาพรวมทั้งหมดขององค์กร โดยคำนึงถึงเหตุการณ์หรือปัจจัยเสี่ยงที่สามารถส่งผลกระทบต่อมูลค่ารวมขององค์กรแล้ว กำหนดแผนการจัดการความเสี่ยง เพื่อให้ความเสี่ยงองค์กรอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับและจัดการได้ เพื่อสร้างหลักประกันที่องค์กรจะสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยง เทศบาลตำบลสันทราย ได้จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ ขึ้น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและผู้ปฏิบัติงานทุกกอง/ฝ่าย มีความเข้าใจถึงกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง สามารถดำเนินการบริหารความเสี่ยงตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่ได้กำหนดไว้ในแผน ซึ่งเป็นการลดมูลเหตุและโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย ให้ระดับความเสี่ยงและขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ

แผนบริหารความเสี่ยงนี้ จะบรรลุวัตถุประสงค์ตามความคาดหวังได้ก็ต่อเมื่อได้มีการนำแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมของผู้บริหารท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทุกกอง/ฝ่าย ที่จะให้ความร่วมมือในการนำไปดำเนินการต่อ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนบริหารความเสี่ยงฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกระดับ รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานของเทศบาลตำบลสันทราย ต่อไป

คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยง
เทศบาลตำบลสันทราย

บทที่ ๑
บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

การบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือทางกลยุทธ์ที่สำคัญตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่จะช่วยให้การบริหารงานและการตัดสินใจด้านต่าง ๆ อาทิ การวางแผน การกำหนดกลยุทธ์ การติดตามควบคุมและประเมินผลการปฏิบัติงานตลอดจนการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพมากขึ้นและลดการสูญเสียและโอกาสที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่องค์กร

ภายใต้สภาวะการดำเนินงานของทุก ๆ องค์กรล้วนแต่มีความเสี่ยง ซึ่งเป็นความไม่แน่นอนที่อาจจะส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานหรือเป้าหมายขององค์กร จึงจำเป็นต้องมีการจัดการความเสี่ยงเหล่านั้นอย่างเป็นระบบ โดยการระบุความเสี่ยงว่ามีปัจจัยเสี่ยงใดบ้างที่กระทบต่อการดำเนินงานหรือเป้าหมายขององค์กร วิเคราะห์ความเสี่ยงจากโอกาสและผลกระทบที่เกิดขึ้น จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงอย่างเหมาะสม

นอกจากนี้ ตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๖ "ได้กำหนดให้หน่วยงานรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายในและหนังสือการบริหารจัดการความเสี่ยงโดยถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด" และหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค ๐๔๐๙/ว๒๓ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๒

ดังนั้นคณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยง เทศบาลตำบลสันทราย จึงได้จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ขึ้น สำหรับใช้เป็นแนวทางในการบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรมรวมทั้งกระบวนการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายให้ระดับของความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับ ประเมิน ควบคุม และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ

๑.๒ วัตถุประสงค์ของแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

๑) เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและผู้ปฏิบัติงาน เข้าใจหลักการและกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง

๒) เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับทราบขั้นตอน และกระบวนการในการวางแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

๓) เพื่อให้มีการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

๔) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการความเสี่ยง

๕) เพื่อเป็นเครื่องมือในการสื่อสารสร้างความเข้าใจตลอดจนเชื่อมโยงการบริหารจัดการความเสี่ยงกับกลยุทธ์

๖) เพื่อลดโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับองค์กร

๑.๓ เป้าหมาย

๑) ผู้บริหารท้องถิ่นและผู้ปฏิบัติงาน มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติงานประจำปีให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด

๒) ผู้บริหารท้องถิ่นและผู้ปฏิบัติงาน สามารถระบุความเสี่ยง วิเคราะห์ความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยง และจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

๓) สามารถนำแผนบริหารความเสี่ยงไปใช้ในการบริหารงานที่รับผิดชอบ

๔) เพื่อพัฒนาความสามารถของบุคลากรและกระบวนการดำเนินงานภายในองค์กรอย่างต่อเนื่อง

๕) ความรับผิดชอบต่อความเสี่ยงและการบริหารความเสี่ยงถูกกำหนดขึ้นอย่างเหมาะสมทั่วทั้งองค์กร

๖) การบริหารความเสี่ยงได้รับการปลูกฝังให้เป็นวัฒนธรรมขององค์กร

๑.๔ ประโยชน์ของการบริหารจัดการความเสี่ยง

การดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงจะช่วยให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้น และทำให้องค์กรสามารถจัดการกับปัญหาอุปสรรคและอยู่รอดได้ในสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดหรือสถานการณ์ที่อาจทำให้องค์กรเกิดความเสียหาย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินการบริหารความเสี่ยง มีดังนี้

๑) เป็นส่วนหนึ่งของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การบริหารความเสี่ยงจะช่วยคณะทำงานบริหารความเสี่ยงและผู้บริหารท้องถิ่นทุกระดับตระหนักถึงความเสี่ยงหลักที่สำคัญ และสามารถทำหน้าที่ในการกำกับดูแลองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

๒) สร้างฐานข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการบริหารและการปฏิบัติงานในองค์กร การบริหารความเสี่ยงจะเป็นถึงแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นในการตัดสินใจด้านต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงการบริหารจัดการความเสี่ยงซึ่งตั้งอยู่บนสมมุติฐานในการตอบสนองต่อเป้าหมายและภารกิจหลักขององค์กรรวมถึงระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้

๓) ช่วยสะท้อนให้เห็นภาพรวมของความเสี่ยงต่าง ๆ ที่สำคัญได้ทั้งหมด การบริหารความเสี่ยงจะทำให้บุคลากรภายในองค์กรมีความเข้าใจถึงเป้าหมายและภารกิจหลักขององค์กร และตระหนักถึงความเสี่ยงสำคัญที่ส่งผลกระทบในเชิงลบต่อองค์กรได้อย่างครบถ้วน ซึ่งครอบคลุมความเสี่ยงธรรมาภิบาล

๔) เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบริหาร การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้บริหารท้องถิ่นสามารถมั่นใจได้ว่าความเสี่ยงได้รับการจัดการอย่างเหมาะสมและทันเวลา รวมทั้งเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารท้องถิ่นในการบริหารและการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ เช่น การวางแผนการกำหนดกลยุทธ์ การติดตามควบคุมและวัดผลการปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานของสถาบันเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดและสามารถปกป้องผลประโยชน์รวมทั้งเพิ่มมูลค่าแก่องค์กร

๕) ช่วยให้การพัฒนาองค์กรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน การบริหารจัดการความเสี่ยงทำให้รูปแบบการตัดสินใจในระดับการปฏิบัติงานขององค์กรมีการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน เช่น การตัดสินใจโดยที่ผู้บริหารท้องถิ่นมีความเข้าใจในกลยุทธ์ วัตถุประสงค์ขององค์กร และระดับความเสี่ยงอย่างชัดเจน

๖) ช่วยให้การพัฒนาและจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างเหมาะสม โดยพิจารณาถึงระดับความเสี่ยงในแต่ละกิจกรรม และการเลือกใช้มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง เช่น การใช้ทรัพยากรสำหรับกิจกรรมที่มีความเสี่ยงต่าง ๆ และกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูงย่อมแตกต่างกัน หรือการเลือกใช้มาตรการแต่ละประเภทย่อมใช้ทรัพยากรแตกต่างกัน เป็นต้น

๑.๕ นิยามความเสี่ยง

๑. ความเสี่ยง (Risk)

ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์หรือการกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนและจะส่งผลกระทบหรือสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) หรือก่อให้เกิดความล้มเหลว หรือลดโอกาสที่จะบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ทั้งในด้านยุทธศาสตร์ การปฏิบัติงาน การเงิน และการบริหาร ซึ่งอาจเป็นผลกระทบทางบวกด้วยก็ได้ โดยวัดจากผลกระทบ(Impact) ที่ได้รับและโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) ของเหตุการณ์

ลักษณะของความเสี่ยง สามารถแบ่งออกได้เป็น ๓ ส่วนดังนี้

๑) ปัจจัยเสี่ยง คือ สาเหตุที่จะทำให้เกิดความเสี่ยง

๒) เหตุการณ์เสี่ยง คือ เหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงาน หรือ นโยบาย

๓) ผลกระทบของความเสี่ยง คือ ความรุนแรงของความเสียหายที่น่าจะเกิดขึ้นจากเหตุการณ์เสี่ยง

๒. การบริหารความเสี่ยง (Risk Management)

การบริหารความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการการที่ใช้ในการบริหารจัดการปัจจัย และควบคุมกิจกรรมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อให้โอกาสที่จะเหตุการณ์เสี่ยงลดลง หรือส่งผลกระทบของความเสียหายจากเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรการยอมรับได้

๓. ระบบบริหารความเสี่ยง (Risk Management system)

ระบบบริหารความเสี่ยง หมายถึง ระบบการบริหารปัจจัย และควบคุมกิจกรรมรวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่องค์กรจะเกิดความเสียหายให้ระดับความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ระดับที่องค์กรยอมรับได้ประเมินได้ควบคุมได้และตรวจสอบได้อย่างมีระบบโดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมาย ทั้งในด้านกลยุทธ์การปฏิบัติตามกฎระเบียบ การเงิน และชื่อเสียงขององค์กรเป็นสำคัญ โดยได้รับการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงจากหน่วยงานทุกระดับทั้งองค์กร

บทที่ ๒
แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยง

๒.๑ แนวทางการดำเนินงานและกลไกการบริหารจัดการความเสี่ยง

๒.๑.๑ แนวทางดำเนินงาน ในการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลตำบลสันทราย แบ่งเป็น ๒ ระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ การเริ่มต้นและพัฒนา

๑) กำหนดนโยบายหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของเทศบาลตำบลสันทราย

๒) ระบุปัจจัยเสี่ยง และประเมินโอกาส ผลกระทบจากปัจจัยเสี่ยง

๓) วิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยเสี่ยงจากการดำเนินงาน

๔) จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงของปัจจัยเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูง (High) และสูงมาก (Extreme) รวมทั้งปัจจัยเสี่ยงที่อยู่ในระดับปานกลาง (Medium) ที่มีนัยสำคัญ

๕) สื่อสารทำความเข้าใจเกี่ยวกับแผนบริหารความเสี่ยงให้ผู้ปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลสันทรายรับทราบ และสามารถนำไปปฏิบัติได้

๖) รายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

๗) รายงานสรุปการประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

ระยะที่ ๒ การพัฒนาสู่ความยั่งยืน

๑) ทบทวนแผนบริหารจัดการความเสี่ยงในปีที่ผ่านมา

๒) พัฒนากระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับความเสี่ยงแต่ละประเภท

๓) ผลักดันให้มีการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร

๔) พัฒนาขีดความสามารถบุคลากรในการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง

๒.๑.๒ กลไกการบริหารจัดการความเสี่ยงประกอบด้วย

๑) ผู้บริหารท้องถิ่น มีหน้าที่แต่งตั้งคณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยง ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม รวมทั้งพิจารณาให้ความเห็นชอบหรืออนุมัติแผนการบริหารความเสี่ยงเพื่อนำไปปฏิบัติต่อไป

๒) คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยง มีหน้าที่ดำเนินการให้มีระบบการบริหารจัดการความเสี่ยง จัดทำแผนบริหารความเสี่ยง รายงานและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง รวมทั้งทบทวนแผนการบริหารความเสี่ยงเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานต่อไปในอนาคต

๓) ผู้ปฏิบัติงาน หรือเจ้าหน้าที่ กอง/ฝ่าย ของเทศบาลตำบลสันทราย มีหน้าที่สนับสนุนข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้กับคณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยง และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

๒.๒ โครงสร้างการบริหารความเสี่ยง

โครงสร้างการบริหารจัดการความเสี่ยง ประกอบไปด้วย การกำกับดูแล การตัดสินใจ การจัดทำแผน การติดตามประเมินผล และการสอบทาน ซึ่งในแต่ละองค์ประกอบมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

๒.๒.๑ คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง

๑) ส่งเสริมให้มีการดำเนินงานบริหารจัดการความเสี่ยงเทศบาลตำบลสันทราย

๒) ให้ความเห็นชอบและให้ข้อเสนอแนะต่อระบบและแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

๓) รับทราบผลการบริหารความเสี่ยงและเสนอแนะแนวทางการพัฒนา

๒.๒.๒ คณะกรรมการตรวจสอบและประเมิน

๑) ส่งเสริมและสนับสนุนให้การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับองค์กร

๒) รับทราบผลการบริหารความเสี่ยงและให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลตำบลสันทราย

๓) กำกับดูแลการพัฒนาและการปฏิบัติตามกรอบการบริหารจัดการความเสี่ยง

๒.๒.๓ ผู้บริหารท้องถิ่น

๑) แต่งตั้งคณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยง

๒) ส่งเสริมและติดตามให้มีการบริหารความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม

๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบและอนุมัติแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

๔) พิจารณาผลการบริหารความเสี่ยงและเสนอแนะแนวทางการพัฒนา

๒.๒.๔ หน่วยตรวจสอบภายใน

๑) สอบทานกระบวนการบริหารความเสี่ยง

๒) นำเสนอผลการบริหารความเสี่ยงให้คณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมินรับทราบและให้ข้อเสนอแนะ

๒.๒.๕ คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยง

๑) จัดให้มีระบบและกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่เป็นระบบมาตรฐานเดียวกันทั้งองค์กร

๒) ดำเนินการตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง และการปฏิบัติตามมาตรการลดและควบคุมความเสี่ยง

๓) รายงานและติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยงที่สำคัญ เสนอต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อพิจารณา

๒.๒.๖ เจ้าหน้าที่กอง/ฝ่าย

๑) สนับสนุนข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้กับคณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยง

๒) ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

๒.๓ คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยง

เทศบาลตำบลสันทราย ได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยง ตามคำสั่งเทศบาลตำบลสันทราย ที่ ๕๒๓ /๒๕๖๔ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๔ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

องค์ประกอบ

๑. ปลัดเทศบาลตำบลสันทราย	ประธานกรรมการ
๒. รองปลัดเทศบาลตำบลสันทราย	กรรมการ
๓. หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล	กรรมการ
๔. ผู้อำนวยการกองช่าง	กรรมการ
๕. ผู้อำนวยการกองการศึกษา	กรรมการ
๖. ผู้อำนวยการกองคลัง	กรรมการ/เลขานุการ

มีหน้าที่ตามหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐข้อ ๕ ดังนี้

๑) จัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

๒) ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยง

๓) จัดทำรายงานผลตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

๔) พิจารณาทบทวนแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

บทที่ ๓
กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง

กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่ใช้ในการระบุ วิเคราะห์ ประเมินผลจัดลำดับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานขององค์กรรวมทั้งการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง โดยกำหนดแนวทางการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งเทศบาลตำบลสันทราย มีขั้นตอนหรือกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง ๖ ขั้นตอนหลักดังนี้

๑. ระบุความเสี่ยง เป็นการระบุเหตุการณ์ใด ๆ ทั้งที่มีผลดีและผลเสียต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ โดยต้องระบุได้ด้วยว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดขึ้นที่ไหน เมื่อใด และเกิดขึ้นได้อย่างไร

๒. ประเมินความเสี่ยง เป็นการวิเคราะห์ความเสี่ยง และจัดลำดับความเสี่ยง โดยพิจารณาจากการประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และความรุนแรงของผลกระทบจากเหตุการณ์โดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ ทำให้การตัดสินใจจัดการความเสี่ยงเป็นไปอย่างเหมาะสม

๓. จัดการความเสี่ยง เป็นการกำหนดมาตรการ หรือแผนปฏิบัติการในการจัดการและควบคุมความเสี่ยงที่สูง (High) และสูงมาก (Extreme) นั้นลดลงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ สามารถปฏิบัติได้จริง และควรต้องพิจารณาถึงความคุ้มค่าในด้านค่าใช้จ่ายและต้นทุนที่ต้องใช้ลงทุนในการกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติการนั้นกับประโยชน์ที่จะได้รับด้วย

๔. รายงานและติดตามผล เป็นการรายงานและติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยงที่ได้ดำเนินการทั้งหมดตามลำดับให้ฝ่ายบริหารทราบและให้ความเห็นชอบดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

๕. ประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นการประเมินการบริหารความเสี่ยงประจำปีเพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรมีการบริหารความเสี่ยงเป็นไปได้อย่างเหมาะสม เพียงพอ ถูกต้อง และมีประสิทธิผล มาตรการหรือกลไกการควบคุมความเสี่ยง (Control Activity) ที่ดำเนินการสามารถลดและควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้จริงและอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ หรือต้องจัดหามาตรการหรือตัวควบคุมอื่นเพิ่มเติม เพื่อให้ความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่หลังมีการจัดการ (Residual Risk) อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และให้องค์กรมีการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง

๖. ทบทวนการบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นการทบทวนประสิทธิภาพของแนวการบริหารความเสี่ยงทุกขั้นตอน เพื่อพัฒนาระบบให้ดียิ่งขึ้น

๓.๑ การระบุความเสี่ยง

เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานร่วมกันระบุความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง โดยต้องคำนึงถึงความเสี่ยงที่มีสาเหตุมาจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอก ปัจจัยเหล่านี้มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร หรือผลการปฏิบัติงานทั้งในระดับองค์กรหรือระดับกิจกรรม ในการระบุปัจจัยเสี่ยงจะต้องพิจารณาว่ามีเหตุการณ์ใดหรือกิจกรรมใดของกระบวนการปฏิบัติงานที่อาจเกิดความผิดพลาดความเสียหายและไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด รวมทั้งมีทรัพย์สินใดที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลป้องกันรักษา ดังนั้น จึงจำเป็นต้องเข้าใจในความหมายของ ความเสี่ยง ปัจจัยเสี่ยง และ ประเภทความเสี่ยง ก่อนที่จะดำเนินการระบุความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม

๓.๑.๑ ความเสี่ยง (Risk)

หมายถึงเหตุการณ์หรือการกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และจะส่งผลกระทบหรือสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) หรือก่อให้เกิดความล้มเหลว หรือลดโอกาสที่จะบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร และเป้าหมายตามแผนปฏิบัติงาน

๓.๑.๒ ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor)

หมายถึง ต้นเหตุ หรือสาเหตุที่มาของความเสี่ยง ที่จะทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยต้องระบุได้ด้วยว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดขึ้นที่ไหน เมื่อใด และเกิดขึ้นได้อย่างไร และทำไมทั้งที่สาเหตุของความเสี่ยงที่ระบุควรเป็นสาเหตุที่แท้จริง เพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดมาตรการลดความเสี่ยงในภายหลังได้อย่างถูกต้อง โดยปัจจัยเสี่ยงแบ่งได้ ๒ ด้าน ดังนี้

๑) ปัจจัยภายนอก คือ ความเสี่ยงที่ไม่อาจสามารถควบคุมการเกิดได้โดยองค์กร อาทิ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง กฎหมาย คู่แข่ง เทคโนโลยี ภัยธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม

๒) ปัจจัยเสี่ยงภายใน คือ ความเสี่ยงที่สามารถควบคุมได้โดยองค์กร อาทิ กฎระเบียบข้อบังคับภายในองค์กร วัฒนธรรมองค์กร นโยบายการบริหารและการจัดการ ความรู้/ความสามารถของบุคลากร กระบวนการทำงาน ข้อมูล/ ระบบสารสนเทศ เครื่องมือ/ อุปกรณ์

๓.๑.๓ ประเภทความเสี่ยง

๑) ความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับ กลยุทธ์ เป้าหมาย พันธกิจ ในภาพรวมขององค์กร ที่อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือการไม่บรรลุผลตามเป้าหมายในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ขององค์กร

๒) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operational Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาการปฏิบัติงานประจำวัน หรือกำดำเนินงานปกติที่องค์กรต้องเผชิญเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านนี้ อาทิ การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติงานโดยไม่มีผังการปฏิบัติงานที่ชัดเจน หรือไม่มีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ บุคลากรขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

๓) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและควบคุมทางการเงินและการงบประมาณขององค์กรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิผล ผลกระทบทางการเงินที่เกิดจากปัจจัยภายนอก อาทิ ข้อบังคับเกี่ยวกับรายงานทางการเงินของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่กรมบัญชีกลาง สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงบประมาณ รวมทั้ง การจัดสรรงบประมาณไม่เหมาะสม

๔) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ขอบังคับ (Compliance Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับประเด็นกฎหมาย ระเบียบ การปกป้องคุ้มครองผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้เสียการป้องกันข้อมูล รวมถึงประเด็นทางด้านกฎระเบียบอื่น ๆ

การระบุความเสี่ยงควรเริ่มด้วยการแจกแจงกระบวนการปฏิบัติงานที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ แล้วจึงระบุปัจจัยเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อกระบวนการปฏิบัติงานนั้น ๆ ทำให้เกิดความผิดพลาด ความเสียหาย และเสียโอกาสปัจจัยเสี่ยงนั้นควรจะเป็นต้นเหตุที่แท้จริงเพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการหามาตรการลดความเสี่ยงในภายหลังได้ ทั้งนี้การระบุความเสี่ยง สามารถดำเนินการได้หลายวิธี อาทิ จากการ

วิเคราะห์กระบวนการทำงาน การวิเคราะห์ทบทวนผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา การประชุมเชิงปฏิบัติการ การระดมสมอง การเปรียบเทียบกับองค์กรอื่น การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม

๓.๒ การประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย การวิเคราะห์ การประเมิน และการจัดระดับความเสี่ยง ที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของกระบวนการทำงานของหน่วยงานหรือขององค์กร

๓.๒.๑ การกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน

เป็นกรกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยง ได้แก่ ระดับโอกาสที่เกิดความเสี่ยง(Likelihood) ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) โดยคณะทำงานบริหารความเสี่ยงได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการให้คะแนน ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ไว้ ๕ ระดับ คือ น้อยมาก น้อย ปานกลาง สูง และสูงมาก ดังนี้

หลักเกณฑ์การทำให้คะแนนโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและความรุนแรงของผลกระทบ

๑. โอกาสที่จะเกิด (Likelihood : L) หมายถึง ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง ซึ่งจำแนกเป็น ๕ ระดับ คือ

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	๑ เดือนต่อครั้ง/ เกิดขึ้นเป็นประจำ
๔	สูง	๑-๖ เดือนต่อครั้ง/ เกิดขึ้นเป็นค่อนข้างบ่อย
๓	ปานกลาง	๑ ปีต่อครั้ง/ เกิดขึ้นเป็นบางครั้ง
๒	น้อย	๒-๓ ปีต่อครั้ง/ เกิดขึ้นนาน ๆครั้ง
๑	น้อยมาก	๕ ปีต่อครั้ง/ เกิดขึ้นได้ในกรณียกเว้น

๒. ผลกระทบ (Impact : I) หมายถึง ขนาดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง จำแนกเป็น ๕ ระดับ คือ

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	รุนแรงที่สุด	เกิดความเสียหาย ร้อยละ ๒๕ ของงบประมาณการดำเนินงานในแผนงาน-โครงการ-กิจกรรม/ กระทบต่อ ชื่อเสียง ทรัพย์สินอย่างมหันต์/ การบาดเจ็บถึงชีวิต
๔	รุนแรงมาก	เกิดความเสียหาย ร้อยละ ๒๐ ของงบประมาณการดำเนินงานในแผนงาน-โครงการ-กิจกรรม/ กระทบต่อ ชื่อเสียง ทรัพย์สินอย่างมาก/ บาดเจ็บสาหัสถึงขั้นทุพลภาพไม่สามารถทำงานได้
๓	ปานกลาง	เกิดความเสียหาย ร้อยละ ๑๕ ของงบประมาณการดำเนินงานในแผนงาน-โครงการ-กิจกรรม/ กระทบต่อ ชื่อเสียง ทรัพย์สินปานกลาง/ บาดเจ็บสาหัสถึงขั้นหยุดงาน
๒	น้อย	เกิดความเสียหาย ร้อยละ ๑๐ ของงบประมาณการดำเนินงานในแผนงาน-โครงการ-กิจกรรม/ กระทบต่อ ชื่อเสียง ทรัพย์สินพอสมควร/ บาดเจ็บอย่างรุนแรง
๑	น้อยมาก	เกิดความเสียหาย ร้อยละ ๕ ของงบประมาณการดำเนินงานในแผนงาน-โครงการ-กิจกรรม/ กระทบต่อ ชื่อเสียง ทรัพย์สินเล็กน้อย/ บาดเจ็บไม่รุนแรง

๓. ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk : D) หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้รับจากการประเมิน และผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง มีค่าเป็นเชิงปริมาณ ซึ่งคำนวณได้จากสูตรดังนี้

ระดับความเสี่ยง = ระดับโอกาส x ระดับผลกระทบของความเสี่ยง หรือ D = L x I

๓.๒.๒ การประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง

เป็นการนำความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงแต่ละปัจจัยที่ระบุไว้มาประเมินโอกาส (Likelihood) ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงต่าง ๆ และประเมินความรุนแรงของผลการกระทบหรือมูลค่าความเสียหาย (Impact) จากความเสี่ยง เพื่อให้เห็นถึงระดับความเสี่ยงที่แตกต่างกัน ทำให้สามารถกำหนดการควบคุมความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้สามารถวางแผนจัดสรรทรัพยากรได้อย่างถูกต้องภายใต้งบประมาณ กำลังคนหรือเวลาที่มีจำกัด โดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ข้างต้น ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

๑. พิจารณาโอกาส ความถี่ ในเหตุการณ์ต่าง ๆ (Likelihood) ว่ามีโอกาส ความถี่ที่จะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

๒.พิจารณาความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยง (Impact) ที่มีผลต่อหน่วยงานว่ามีระดับความรุนแรง หรือมีความเสียหายเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

๓.๒.๓ การวิเคราะห์ความเสี่ยง

เทศบาลตำบลสันทราย ได้พิจารณาโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ (Likelihood) และระดับผลกระทบ (Impact) ของแต่ละปัจจัยแล้วนำผลที่ได้มาพิจารณา ความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและผลกระทบจะเกิดความเสี่ยงในระดับใด (ระดับความเสี่ยง = โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ x ผลกระทบที่จะเกิดความเสียหาย) ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับความเสี่ยง คือ

๑.ระดับความเสี่ยงต่ำ (Low) คะแนนระดับความเสี่ยง ๑-๒ คะแนน หมายถึงระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้โดยไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง

๒. ระดับความเสี่ยงปานกลาง (Medium) คะแนนระดับความเสี่ยง ๓-๙ คะแนน หมายถึง ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุมเพื่อป้องกันมิให้ความเสี่ยงเพิ่มมากขึ้นไปอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้

๓. ระดับความเสี่ยงสูง (high) คะแนนระดับความเสี่ยง ๑๐-๑๕ คะแนน หมายถึง ระดับความเสี่ยงที่ไม่สามารถยอมรับได้ โดยต้องจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

๔. ระดับความเสี่ยงสูงมาก (Extreme) คะแนนระดับความเสี่ยง ๑๖-๒๕ คะแนน หมายถึง ระดับความเสี่ยงที่ไม่สามารถยอมรับได้ จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทันที

ประเภทความเสี่ยง

Strategic Risk : S = ด้านกลยุทธ์

Operational Rick : O = ด้านการดำเนินงาน

Financial Rick : F = ด้านการเงิน

Compliance Rick : C = ด้านกฎหมาย/กฎระเบียบ

การควบคุม (Control) หมายถึง นโยบายแนวทาง หรือขันตอนปฏิบัติต่าง ๆ ซึ่งกระทำเพื่อลดความเสี่ยง และทำให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ มีดังนี้

๑. การควบคุมเพื่อการป้องกัน (Preventive Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยง และข้อผิดพลาดตั้งแต่แรก เช่น การอนุมัติ การจัดโครงสร้างองค์กร การแบ่งแยกหน้าที่ การควบคุมการเข้าถึงเอกสาร ข้อมูล ทรัพย์สิน เป็นต้น

๒. การควบคุมเพื่อตรวจพบ (Detective Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อค้นพบข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นแล้ว เช่น การสอบทาน การวิเคราะห์ การยืนยันยอดการตรวจรับ การรายงานข้อบกพร่อง เป็นต้น

๓. การควบคุมโดยการชี้แนะ (Directive Control) เป็นวิธีการควบคุมที่ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เช่น การให้รางวัลแก่ผู้มีผลงานดี การประกาศเกียรติคุณ เป็นต้น

๔. การควบคุมเพื่อการแก้ไข เป็นวิธารควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้ถูกต้อง หรือเพื่อหาวิธีแก้ไขไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดซ้ำอีกในอนาคต

๓.๓ การจัดการความเสี่ยง

แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงมีหลายวิธี และสามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของคณะกรรมการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง แต่อย่างไรก็ตามแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงนั้น ต้องคุ้มค่ากับการลดระดับผลกระทบความเสี่ยงทางเลือกหรือยุทธศาสตร์ในการจัดการความเสี่ยง โดยเทศบาลตำบลสันทราย มีวิธีการบริหาร/จัดการความเสี่ยง ๔ แนวคิดหลัก (๔T'S) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

วิธีการบริหาร/จัดการความเสี่ยง	ศัพท์ที่นิยมใช้ทั่วไป (กรมบัญชีกลาง)	แนวคิด ๔ T
๑.การยอมรับความเสี่ยง หมายถึงการตกลงกันที่จะยอมรับ เนื่องจากไม่คุ้มค่าในการจัดการหรือป้องกัน แต่การเลือกบริหารความเสี่ยงด้วยวิธีนี้ต้องมีการติดตามเฝ้าระวังอย่างสม่ำเสมอ	Risk Acceptance (Accept)	Take
๒.การลด/การควบคุมความเสี่ยง หมายถึงการปรับปรุงระบบการทำงานหรือออกแบบวิธีการทำงานแบบใหม่ เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย หรือผลผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ เช่น การจัดอบรมพนักงาน การจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน	Rick Reduction (Control)	Treat
๓.การกระจายความเสี่ยง หรือการโอนความเสี่ยง หมายถึง การกระจายหรือถ่ายโอนความเสี่ยงให้หน่วยงานอื่นช่วยแบ่งความรับผิดชอบไป เช่น การทำประกันภัยกับบริษัทภายนอกหรือการจ้างบุคคลภายนอกดำเนินการแทน(Outsource)	Rick Sharing (Transfer)	Transfer

วิธีการบริหาร/จัดการความเสี่ยง	ศัพท์ที่นิยมใช้ทั่วไป (กรมบัญชีกลาง)	แนวคิด ๔ T
๔.การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง หมายถึงการจัดการกับความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูงมากและไม่อาจยอมรับได้ จึงตัดสินใจยกเลิกโครงการ/กิจกรรมที่จะก่อให้เกิดความเสี่ยงนั้นไป	Rick Ad avoidance(Ad void)	Terminate

๓.๔ การรายงานผลการติดตาม

หลังจากจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงและมีการดำเนินตามแผนแล้ว จะต้องมีการรายงานและติดตามผลเป็นระยะ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการดำเนินงานไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยมีเป้าหมายในการติดตามผล คือเป็นการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของวิธีการจัดการความเสี่ยง รวมทั้งติดตามผลการจัดการความเสี่ยงที่ได้มีการดำเนินการไปแล้วว่าบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงหรือไม่ โดยหน่วยงานต้องสอบทานดูว่า วิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงใดมีประสิทธิภาพดีก็ให้ดำเนินการต่อไป หรือวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงใดควรปรับเปลี่ยน และนำผลการติดตามไปรายงานให้ฝ่ายบริหารทราบตามแบบรายงานที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ทั้งนี้กระบวนการสอบทานอาจกำหนดข้อมูลที่ต้องติดตาม หรืออาจทำ (Check List) การติดตามพร้อมทั้งกำหนดความถี่ในการติดตามผล โดยสามารถติดตามผลได้ใน ๒ ลักษณะ คือ

๑) การติดตามผลเป็นรายครั้ง (Separate Monitoring) เป็นการติดตาม ตามระยะเวลาที่กำหนด เช่น ทุก ๓ เดือน ๖ เดือน ๙ เดือน หรือทุกสิ้นปี เป็นต้น

๒)การติดตามผลระหว่างการปฏิบัติงาน (Ongoing Monitoring) เป็นการติดตามที่รวมอยู่ในการดำเนินงานต่าง ๆ ตามปกติของหน่วยงาน

๓.๕ การประเมินผลการบริหารความเสี่ยง

คณะทำงานบริหารความเสี่ยง จะต้องทำสรุปรายงานผลและการประเมินผลการบริหารความเสี่ยงประจำปีต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้มั่นใจว่าเทศบาลตำบลสันทราย มีการบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างเหมาะสมเพียงพอ ถูกต้อง และมีประสิทธิผล มาตรการหรือกลไกการควบคุมความเสี่ยงที่ดำเนินการสามารถลดและควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้จริงและอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ หรือต้องจัดหามาตรการหรือตัวควบคุมเพิ่มเติม เพื่อให้ความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่หลังมีการจัดการ อยู่ในระดับที่ยอมรับได้และให้องค์กรมีการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมในการดำเนินงาน

๓.๖ การทบทวนการบริหารความเสี่ยง

การทบทวนแผนการบริหารความเสี่ยง เป็นการทบทวนประสิทธิภาพของแนวการบริหารความเสี่ยงในทุกขั้นตอน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาแผนงานในการบริหารความเสี่ยงที่ทันสมัยและเหมาะสมกับการปฏิบัติงานจริงเป็นประจำทุกปี

บทที่ ๔

แผนบริหารจัดการความเสี่ยง

๔.๑ ขั้นตอนการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

๑. การประเมินโอกาสและผลกระทบและระดับความเสี่ยง

ได้นำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕) แผนดำเนินงานประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ จุดอ่อนและ/หรือข้อเสนอแนะจากรายงานผลการประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น และการวิเคราะห์ความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง โดยวิเคราะห์จากปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง ๔ ด้าน ดังนี้

๑.ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk)

๒.ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operational Risk)

๓.ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk)

๔.ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Compliance Risk)

๔.๒ การกำหนดขั้นตอนและวัตถุประสงค์ขั้นตอน

การกำหนดขั้นตอนและวัตถุประสงค์ขั้นตอน		
ยุทธศาสตร์	ขั้นตอน(กลยุทธ์)	วัตถุประสงค์ขั้นตอน(เป้าหมาย)
๑.การพัฒนาศักยภาพการเกษตร	๑.ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน และขับเคลื่อนการผลิตเกษตรอินทรีย์	๑.เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มมูลค่าทางการเกษตร
๒.การพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ	๑.ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันให้มีการรวมกลุ่มการผลิตและจำหน่าย ๒.เพิ่มศักยภาพและมูลค่าผลิตภัณฑ์ชุมชนด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น ๓.พัฒนากำลังคนเพื่อรองรับการแข่งขันทางการค้า การลงทุน การบริการ และการท่องเที่ยว	๑.เพื่อสร้างอาชีพและรายได้แก่ชุมชน ๒.เพื่อให้เกิดทักษะอาชีพ สามารถมีช่องทางจำหน่ายที่หลากหลาย

การกำหนดขั้นตอนและวัตถุประสงค์ขั้นตอน		
ขั้นตอน (กลยุทธ์)	ขั้นตอน (กลยุทธ์)	ขั้นตอน (กลยุทธ์)
๓.การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	๑.ส่งเสริมการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ป้องกันและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒.ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ	๑.เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและรักษาสิ่งแวดล้อมให้สมดุล
๔.การพัฒนาคุณภาพชีวิตสู่ชุมชนสุขภาวะ	๑.ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ๒.เสริมสร้างศักยภาพการพึ่งพาตนเองของประชาชน ๓.ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมประเพณีและกีฬานันทนาการ ๔.การสร้างเสริมให้คนในชุมชนมีสุขภาวะที่ดี	๑.เพื่อให้ประชาชนมีความสุขและสังคมร่มเย็น ๒.เพื่อให้คุณภาพชีวิตในชุมชนดียิ่งขึ้น
๕.การพัฒนาเสริมสร้างความมั่นคง	๑.ส่งเสริมและสนับสนุนการรักษาความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ๒.ส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ๓.ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการให้บริการประชาชน ๔.พัฒนาและบริหารจัดการระบบโครงสร้างพื้นฐานให้ได้มาตรฐาน	๑.เพื่อสนับสนุนประชาชนทุกภาคส่วนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนา ๒.เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งขององค์กรและชุมชน

แผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕

เทศบาลตำบลสันทราย อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ความเสี่ยง	วัตถุประสงค์	กิจกรรมการควบคุม/จัดการความเสี่ยง	ประเภทความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ	ระดับความเสี่ยง		
						โอกาส/ความถี่	ผลกระทบ/ความรุนแรง	คะแนนรวม
<u>งานธุรการ</u> ๑.เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่ได้จัดเก็บเอกสารไว้เป็นหมวดหมู่ให้ชัดเจนยากแก่การค้นหาและติดตาม	๑.เพื่อให้การรายงานทันต่อเหตุการณ์และระยะเวลาที่กำหนด ๒.เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง	๑.กำชับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานธุรการจัดเก็บเอกสารไว้เป็นหมวดหมู่ให้ชัดเจน ง่ายแก่การค้นหาและติดตาม ๒.จัดส่งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเข้ารับการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง ๓.หัวหน้าให้คำแนะนำติดตามและตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ ๔.จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้ชัดเจน	ด้านปฏิบัติงาน	ต.ค. ๒๕๖๔ -ก.ย. ๒๕๖๕	สำนักปลัด	๓	๓	๙
๒. การรับและการส่งเอกสารทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	๑.เพื่อให้การบริหารงานด้านรับส่งเอกสารทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ							
<u>งานสาธารณสุข</u> ๑.การบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดเก็บขยะในเขตพื้นที่	๑.เพื่อให้มีการจัดเก็บขยะและป้องกันการลอบทิ้งขยะของประชาชน	๑.ให้มีการจัดการขยะมูลฝอยมีการประกาศกฎกระทรวงสุขลักษณะการจัดการมูลฝอยทั่วไป พ.ศ. ๒๕๖๐	ด้านปฏิบัติงาน	ต.ค. ๒๕๖๔ -ก.ย. ๒๕๖๕	สำนักปลัด	๓	๓	๙

แผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕

เทศบาลตำบลสันทราย อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ความเสี่ยง	วัตถุประสงค์	กิจกรรมการควบคุม/จัดการความเสี่ยง	ประเภทความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ	ระดับความเสี่ยง		
						โอกาส/ความถี่	ผลกระทบ/ความรุนแรง	คะแนนรวม
<u>งานแผนและงบประมาณ</u> ๑.การจัดทำแผนพัฒนาของของเทศบาลตำบลสันทราย ๒.การตั้งงบประมาณและการวางแผนใช้จ่ายงบประมาณที่ตั้งไว้ ไม่เป็นไปตามแผนการดำเนินงาน แผนการจัดซื้อจัดจ้าง และมีการโอนแก้ไขเปลี่ยนแปลงงบประมาณตลอดปี	๑.เพื่อให้นโยบายและแผนงานโครงการและหน่วยงานมีความสอดคล้องกับภารกิจหลักและเป้าหมายขององค์กรรวมทั้งมีความคุ้มค่าต่อการจัดสรรงบประมาณไปดำเนินการตามนโยบาย แผนงานและโครงการที่วางไว้ ทั้งนี้ภายใต้อำนาจหน้าที่และภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ๒.เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนงานและงบประมาณที่ตั้งไว้	๑.จัดส่งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเข้ารับการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง ๒.หัวหน้าให้คำแนะนำติดตามและตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ ๓.ควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผน	ด้านปฏิบัติงาน ด้านการเงิน	ต.ค. ๒๕๖๔ -ก.ย. ๒๕๖๕	สำนักปลัด	๒ ๒	๓ ๓	๘ ๘
<u>งานพัฒนาและจัดเก็บรายได้</u> ๑.ผู้ปฏิบัติงานไม่สามารถจัดเก็บภาษีตามแผนที่วางไว้ ๒.กฎหมาย ระเบียบการจัดเก็บรายได้ มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ๓.มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องในการจัดเก็บรายได้	๑.เพื่อให้การจัดเก็บรายได้มีมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามแผนการจัดเก็บรายได้ประจำปี	๑.เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติออกติดตามและเร่งรัดการชำระหนี้ของลูกหนี้ภาษีให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนด ๒.จัดส่งเจ้าหน้าที่เข้ารับการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง	ด้านปฏิบัติงาน	ต.ค. ๒๕๖๔ -ก.ย. ๒๕๖๕	กองคลัง	๓	๓	๙

แผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕
เทศบาลตำบลสันทราย อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ความเสี่ยง	วัตถุประสงค์	กิจกรรมการควบคุม/จัดการความเสี่ยง	ประเภทความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ	ระดับความเสี่ยง		
						โอกาส/ความถี่	ผลกระทบ/ความรุนแรง	คะแนนรวม
<u>งานขออนุญาตก่อสร้างอาคารและหนังสือรับรอง</u> ๑.หลักเกณฑ์การขออนุญาตและการประสานผู้นำในพื้นที่	๑.เพื่อให้การขออนุญาตก่อสร้างอาคาร และหนังสือรับรองเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้องตามกฎระเบียบที่กำหนด	๑.จัดทำหนังสือเวียนถึงผู้นำชุมชนเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ราษฎรในพื้นที่ทราบถึงขั้นตอนการดำเนินการกฎระเบียบหลักเกณฑ์การขออนุญาตก่อสร้างอาคารและขอหนังสือรับรองเพื่อลดปัญหาความไม่เข้าใจ	ด้านปฏิบัติงาน	ต.ค. ๒๕๖๔ -ก.ย. ๒๕๖๕	กองช่าง	๓	๓	๙
<u>งานควบคุม พ.ร.บ. โรงงาน</u> ๑.ขาดบุคลากรที่ชำนาญงานด้านเฉพาะตำแหน่ง และเป็นภาระหน้าที่ ที่ได้รับการถ่ายโอน	๑.เพื่อให้การดำเนินการควบคุม พ.ร.บ. โรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจการกำกับดูแลโรงงาน และการับแจ้งการประกอบกิจการโรงงานให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย	๑.กำชับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัดในการตรวจสอบการควบคุมการอนุญาตก่อก่อสร้าง ตาม พ.ร.บ.โรงงาน	ด้านปฏิบัติงาน	ต.ค. ๒๕๖๔ -ก.ย. ๒๕๖๕	กองช่าง	๒	๒	๔

แผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕
เทศบาลตำบลสันทราย อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ความเสี่ยง	วัตถุประสงค์	กิจกรรมการควบคุม/จัดการความเสี่ยง	ประเภทความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ	ระดับความเสี่ยง		
						โอกาส/ความถี่	ผลกระทบ/ความรุนแรง	คะแนนรวม
<u>งานก่อสร้างและควบคุมอาคาร</u> ๑.การควบคุมงานก่อสร้างไม่สามารถควบคุมได้ดีตามมาตรฐานงานช่างที่กำหนด	๑.เพื่อให้การดำเนินการก่อสร้างเป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามมาตรฐานงานก่อสร้าง รูปแบบและรายงานการก่อสร้างตามเทศบัญญัติ	๑.ดำเนินการแบ่งเขตควบคุมงานให้นายช่างปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมายในแต่ละเขตรับผิดชอบ ดูแลกำกับ ติดตาม ให้ได้ตามมาตรฐานงานช่างที่กำหนด	ด้านปฏิบัติงาน	ต.ค. ๒๕๖๔ -ก.ย. ๒๕๖๕	กองช่าง	๓	๓	๙
<u>งานพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก</u> ๑.เด็กในศูนย์ฯมีช่วงอายุน้อยลงและให้การจัดประสบการณ์ให้กับเด็กมีความยากขึ้นสำหรับครู/ผู้ดูแลเด็ก	๑.เพื่อพัฒนาระบบการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐาน ๒.เพื่อจัดระบบการศึกษาแบบการมีส่วนร่วมระหว่างผู้ปกครองกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	๑.มีการจัดทำแบบประเมินพัฒนาการของเด็กตามช่วงอายุและเสริมทักษะให้เหมาะสมกับวัย	ด้านปฏิบัติงาน	ต.ค. ๒๕๖๔ -ก.ย. ๒๕๖๕	กองการศึกษ	๒	๒	๔
<u>งานพัสดุและการเงิน</u> ๑.ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญด้านการพัสดุและการเงิน ๒.ภาระค่าใช้จ่ายด้านการบริหารงานบุคคลไม่สามารถจัดสรรอัตรากำลังได้	๑.เพื่อให้การบริหารจัดการเกี่ยวกับงานพัสดุเป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐	๑.จัดส่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินและพัสดุเข้ารับการฝึกอบรมให้เกิดความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ๒.สรรหาอัตราตำแหน่งเจ้าหน้าที่พัสดุหรือเจ้าหน้าที่การเงิน	ด้านปฏิบัติงาน	ต.ค. ๒๕๖๔ -ก.ย. ๒๕๖๕	กองคลัง	๓	๓	๙

แผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕

เทศบาลตำบลสันทราย อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ความเสี่ยง	วัตถุประสงค์	กิจกรรมการควบคุม/จัดการความเสี่ยง	ประเภทความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ	ระดับความเสี่ยง		
						โอกาส/ความถี่	ผลกระทบ/ความรุนแรง	คะแนนรวม
<u>งานกีฬาและสันทนาการ</u> ๑.ขาดผู้ปฏิบัติงานด้านงานกีฬาที่มีความชำนาญ	๑.เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมด้านการกีฬาแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง	๑.สรรหาอัตราตำแหน่งเจ้าหน้าที่สันทนาการตรวจเอกสารหลักฐานให้ ๒.จัดส่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเข้ารับการฝึกอบรมให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการจัดกีฬามากยิ่งขึ้น	ด้านปฏิบัติงาน	ต.ค. ๒๕๖๔ -ก.ย. ๒๕๖๕	กองการศึกษา	๒	๒	๔
<u>งานการเงิน</u> ๑.ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญด้านการการเงิน ๒.ภาระค่าใช้จ่ายด้านการบริหารงานบุคคลไม่สามารถจัดสรรอัตรากำลังได้	๑.เพื่อให้การปฏิบัติการเกี่ยวกับงานการเงินเป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๗แลแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ พ.ศ. ๒๕๖๑	๑.เพิ่มกรอบอัตรากำลัง และสรรหาอัตราตำแหน่งเจ้าพนักงานการเงินและบัญชีกองการศึกษา	ด้านปฏิบัติงาน	ต.ค. ๒๕๖๔ -ก.ย. ๒๕๖๕	กองการศึกษา	๔	๓	๑๔

แผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕
เทศบาลตำบลสันทราย อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ความเสี่ยง	วัตถุประสงค์	กิจกรรมการควบคุม/จัดการความเสี่ยง	ประเภทความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ	ระดับความเสี่ยง		
						โอกาส/ความถี่	ผลกระทบ/ความรุนแรง	คะแนนรวม
<u>งานตรวจสอบภายใน</u> ๑.ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบภายใน	๑.เพื่อให้หน่วยตรวจสอบภายในมีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบภายในเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในองค์กร	๑.อนุมัติให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเข้ารับการฝึกอบรมตามหลักเกณฑ์การตรวจสอบภายในกระทรวงการคลังกำหนดในหลักสูตรที่น่าเชื่อถือและสามารถนำมาปฏิบัติงานได้อย่างแท้จริง	ด้านปฏิบัติงาน	ต.ค. ๒๕๖๔ -ก.ย. ๒๕๖๕	หน่วยตรวจสอบภายใน	๓	๓	๙

แผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕

เทศบาลตำบลสันทราย อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ความเสี่ยง	วัตถุประสงค์	กิจกรรมการควบคุม/จัดการความเสี่ยง	ประเภทความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ	ระดับความเสี่ยง		
						โอกาส/ความถี่	ผลกระทบ/ความรุนแรง	คะแนนรวม
<u>กองช่าง</u> ๑.ก่อสร้างรางระบายน้ำ คสล. รูปตัวยูชนิดมีฝาปิด บ้านใหม่สันติสุข ซอย ๓ ม. ๑๐ ต.สันทราย อ.เมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย ๑.โครงการก่อสร้างกไม่สามารถดำเนนการได้แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาก่อสร้าง ๒.ก่อสร้างรางระบายน้ำ คสล. รูปตัวยูชนิดมีฝาปิด ไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่เทศบาลสันทรายกำหนด	๑.เพื่อก่อสร้างถนนดำเนินการแล้วเสร็จตามสัญญา ๒.เพื่อก่อสร้างถนนเป็นไปตามมาตรฐานที่เทศบาลตำบลสันทรายกำหนด	๑.จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการตรวจรับงานจ้างให้กับเจ้าหน้าที่พนักงานเทศบาลและช่างผู้ควบคุมงานก่อสร้างเพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้ ๒.ปิดประกาศ ประชาสัมพันธ์แจ้งเวียน ระเบียบฯข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการตรวจรับการจ้างให้เป็นปัจจุบัน ๓.ช่างควบคุมงานกำหนดแผนการปฏิบัติงานและจัดทำผังการควบคุมงานก่อสร้างไว้ให้ครอบคลุมกับปริมาณงานที่มีอยู่จริงเพื่อลดปัญหาในการปฏิบัติงานควบคุมงานก่อสร้างของช่างผู้ควบคุมงาน ๓.คณะกรรมการตรวจการจ้างต้องบริหารสัญญาให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ตามที่กกหมายเพื่อควบคุมผู้รับจ้างให้ปฏิบัติงานให้ถูกต้องเป็นไปตามรูปแบบรายการและสัญญา	ด้านปฏิบัติงาน	ต.ค. ๒๕๖๔ -ก.ย. ๒๕๖๕	กองช่าง	๒	๕	๒๐